

A módszertani elvek közül négy fontosabb pontot emelnék ki:

- a második nyelv oktatásában legfontosabb az adott nyelven történő kommunikáció
- funkcionális szemléletű nyelvtanoktatás, grammatikai jelenségek beszédbeli funkciója, azok intenzív gyakorlása
- gyakorlati cél: a második nyelv specifikumainak közvetítése a nyelvtanulók számára
- kontrasztív szemléletű oktatás; az anyanyelv sajátosságaiból kiindulva a második nyelv rendszerével összehasonlítva az egyes nyelvtani és szemantikai jellemzők előtérbe helyezése.

Egyik meghatározó összetevő a kontrasztivitás, vagyis a forrásnyelvi (esetünkben a magyar) és a célnyelvi (szlovák) szavak, kifejezések, monda-

tok vagy akár grammatikai kategóriák (igeidő, aspektus, névszóragozás, birtokviszony) összehasonlítása. A kontrasztív elemzéssel nyelvek közti különbségeket vagy épp egyezéseket vizsgálunk. Az efféle összehasonlító grammatikai elemzésekkel a doktori értekezésemben is foglalkoztam, ahol a magyar esetragok rendszerét a szlovák előljárószók tükrében vizsgáltam, kiemeltem azok szemantikai és stilisztikai sajátosságát. Az esetrendszer, a ragok és előljárószók hálózata egy agglutináló és egy flektáló nyelv esetében a legfontosabb kontrasztok közé tartoznak. Egy-egy ekvivalens megjelenésének a grammatika mellett szemantikai vagy stilisztikai oka is lehet (elvont vonzatok, beszélt nyelvi kifejezőmód).

A szlovák mint második nyelv módszertanának kidolgozása az oktatás modernizálásának egyik legfontosabb komponense a kisebbségi iskolák részére. Szükséges a szlovák sza-

kos pedagógusok összefogása, olyan tankönyvek megvalósítása, melyek a fentiekhez hasonló megközelítések-ből tárgyalják a második nyelvet, így közvetítve a nyelvet tanuló egyének és közösségek felé. Csak így tudjuk majd megkönnyíteni mind az oktatás, mind az elsajátítás folyamatát.

IRODALOM

Holló Dóra: *Idegennyelv-tanulás, idegennyelv-oktatás*. In: KIEFER, F. szerk.: Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest. 2006. 996–1017 p. ISBN 963-05-8324-0

Misad Katalin: *A funkcionális nyelvtan szerepe a második/idegen nyelv oktatásában*. In: Katedra XIX. évf., 7. sz. Liliium Aurum, Dunajská Streda. 2002. 20 p. ISSN 1335-6445

Vízkeleti László: *Magyar esetragok vizsgálata szlovák és német ekvivalensek egybevetésével* (Kontrasztív nyelvészeti kutatás) – (PhD.) Doktori értekezés. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre. 2013. 148 p.

Slávik Edit

Cvičný test pre piatakov

UKÁŽKA

Dobry liek

Moja dcéra bola chorá. Nič ju nebolelo, ale prestala jesť a zle spávala.

„Dievčatko je chudokrvné,“ povedal ujo lekár a potľapkal Panku po bledej tvári.

„Mestské deti bývajú také. Predpíšem dievčatku dobrý liek: Na raňajky spev slávika, na obed cvrlikanie svrčkov¹ a na večeru hlasy zvončekov.“

Prekvapili ma slová lekára, ale potom som pochopil. Poskladali sme veľký stan, naplnili plecniaky a na druhý deň sme boli v puste. Ešte bola rosa, keď naše auto zastalo pred bielym gazdovským domom. Privítali nás sláviky. A Panka, len čo zoskočila, volá:

„Otecko za pohár mlieka dám svoju bábiku.“

Krava Rohaňa ani bábiku nechcela. Dala dievčatku hneď dva poháre čerstvého mlieka. Od radosti som aj ja zapískal na slávika.

Vidím, že liek lekára pomáha! A čo bude na obed, keď zacvrlikajú svrčky!

Za svrčkami sme museli ísť trochu ďalej. Popri zlatých poliach, okolo ovocných stromov, cez zakvitnuté lúky. Zďaleka som počul svrčky. Ladili si husle, aby nás pekne privítali.

„Cvr-li-cvrli!“

„Cvr-li!“ už aj Panka cvrlikala, taká bola hladná. Od radosti som ani nejedol, zato Panka zjedla aj za mňa. Odpoľudnie sme strávili v chládku pod starým orechom. V podvečer sme sa vracali do stanu. Cestou nám vyzváňali kravské zvončeky. Sadli sme si do mäkkej trávy. Večerali sme slaninku a čerstvý tvaroh. Panka jedla s veľkou chuťou, radosť bolo na ňu pozerať.

Neprešli ani dva týždne a líce mojej Panky boli červené ako ružička.

Odvtedy aj ja radím všetkým bledým mestským deťom dobrý liek: Na raňajky spev slávika, na obed cvrlikanie svrčkov a na večeru hlasy zvončekov.

(podľa Ferenca Móru)

¹svrček – drobný poľný hmyz vydávajúci trením krídel zvláštny zvuk: cvr-li.

1. Kde bývala Panka na začiatku príbehu?

- A. na dedine
- B. na lúke
- C. v lese
- D. v meste

2. Čo predpísal ujo lekár Panke na večeru?

- A. hlasy zvončekov
- B. cvrlikanie svrčkov
- C. spev slávika
- D. pohár mlieka

3. Dajte nasledujúce vety do poradia, v akom sa v príbehu odohrali.

- A. Panka dodržala rady lekára.
- B. Ujo lekár vypísal liek.
- C. Išli na dedinu.
- D. Panka ochorela.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

4. V ktorom ročnom období sa odohráva príbeh?

.....

5. Napíšte vlastnými slovami, čo sa stalo s Pankou na konci príbehu.

Panka .....

6. Ako sa pýtame na podčiarknuté slová?

Vidím, že liek lekára pomáha!

- A. aký?
- B. čo robí?
- C. kto?
- D. ako?

7. Utvorte vetu z nasledovných slov: v chládku, Odpoľudnie, orechom, strávili, pod starým, sme

.....
 .....

8. Napíšte vetu, ktorá opisuje prírodu.

Prekvapili ma slová lekára, ale potom som pochopil.

Popri zlatých poliach, okolo ovocných stromov, cez zakvitnuté lúky.

Od radosti som ani nejedol, zato Panka zjedla aj za mňa.

.....
 .....

9. Ktoré slovné spojenie nepatrí k dedinskému okoliu?

- A. zakvitnuté lúky
- B. mäkká tráva
- C. vysoké budovy
- D. kravské zvončeky

10. Kto porozprával príbeh?

.....

KLÚČ SPRÁVNÝCH ODPOVEDÍ

Číslo úlohy	Správna odpoveď
1	D
2	A
3	1. D 2. B 3. C 4. A
4	v lete/leto
5	vyzdravela/sa vyliečila/bola zdravá/nebola chorá/už nebola chorá/sa uzdravila
6	B
7	Odpoľudnie sme strávili v chládku pod starým orechom.
8	Popri zlatých poliach, okolo ovocných stromov, cez zakvitnuté lúky.
9	C
10	Ferenc Móra, Móra Ferenc, spisovateľ, otec, rozprávač, autor